

AZ ERDÉLYI MAGYAR FELSŐOKTATÁS KÁLVÁRIÁJA

Dr Somai József

Bolyai Egyetem, Kolozsvár

Az erdélyi magyarság önálló felsőoktatási intézményrendszerének alapítói a történelem folyamán Báthori István erdélyi fejedelem, Mária Terézia császárnő és királynő, Ferenc József császár és király voltak. Ezt az egyetemet 90 éve, 1919. május 12-én román karhatalom foglalta el. Akkor az egyetem Szegedre menekült, majd az 1940. augusztus 30-i visszatér Kolozsvárra, melyet román királyi rendelettel 1945 tavaszán ismét megszüntetnek. Szovjet javaslatra, és a béketárgyalásokat Románia számára kedvező befolyásolása érdekében, I. Mihai, román király 1945. június elsejével létre hozta a Bolyai Egyetemet, de nem szántak neki hosszú életet. Az 1956-os magyar forradalomnak – a román párt- és állampolitika nyílt magyarellenes megfélemlítésnek és megtorlásnak, az egyetem is áldozatául esett. A Bolyai Egyetemet a Román Munkás Párt Központi Bizottságának Politikai Bürója döntésének alapján 1959 áprilisában minisztertanácsi rendelettel a Babeş Egyetembe olvasztották, amelynek a következménye a magyar felsőoktatás fokozatos elsorvasztása lett. Azok a tanárok, akik ezt nem tudták elfogadni, retorzióknak voltak kitéve, s egyesek közülük a végső tiltakozás legkétségbeesettebb módját, az öngyilkosságot választották.

Az 1989-es változás után a magát demokratikusnak vallott román hatalom mai napig sem volt hajlandó visszaállítani jogaikba az erdélyi magyarságot.